

Posudek vedoucího diplomové práce - akademický rok 2011/2012

Autor: Bc. Radka Korneláková   **Forma studia:** kombinovaná   **Obor:** Historie

Název práce: Politický a správní vývoj okresu Mladá Boleslav v letech 1945–1948

Vedoucí BP: Doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Oponent BP: PhDr. Tomáš Hradecký, Ph. D.

Studentka Radka Korneláková se ve své diplomové práci zabývá poválečným politickým a správním vývojem okresu Mladá Boleslav. Autorka se zaměřila na činnost nového okresního orgánu státní správy, který se rodil jako národní výbor společně s městským výborem v závěrečných dnech okupace a osvobození a který poté v nevelkých obměnách spravoval okres a řídil jeho proměny na bázi politické plurality až do únorových dní v roce 1948. Práce je založena na studiu písemností ve fondech ONV Mladá Boleslav uložených v mladoboleslavském státním okresním archivu (včetně městské kroniky) a částečně i nepočteného dobového regionálního tisku. Poměrně značným zdrojem informací pro výzkum byla regionální odborná literatura.

Diplomová práce obsahuje kromě úvodu a závěru pět kapitol věnovaných dílčím obdobím zmiňovaného poválečného vývoje od konce války až po únor 1948. V úvodu autorka vysvětluje důvody zájmu o zvolenou tematiku, stručně představuje mladoboleslavský okres, poměrně podrobně uvádí obsah všech kapitol práce a informuje o pramenech a literatuře. Upozorňuje i na další písemnosti, zejména ve fondu Městský národní výbor v Mladé Boleslavi, s kterými by bylo potřebné pro rozpracování tématu v budoucnu pracovat.

První kapitola popisuje územní a správní podobu okresu Mladá Boleslav, připomíná jeho změny provedené za protektorátu a návrat k původnímu předválečnému stavu, čemuž je věnována úvodní část, dvě podkapitoly pak informují o slučování obcí na okrese v letech 1946 a 1947 a o snahách mladoboleslavských získat bezprostředně po osvobození pro město statut budoucího krajského sídla. Druhá kapitola se zabývá poválečnými událostmi (ke specifickým patřilo rozsáhlé bombardování německých jednotek letectvem Rudé armády 9. května 1945 dopoledne, které výrazně poškodilo nejstarší městskou část a usmrtilo stovky civilních obyvatel) a dále zrodem a činností revolučního národního výboru – nejprve okresního a posléze i městského.

Třetí kapitola je zaměřena na období květnových parlamentních voleb 1946. Autorka připomíná jednak předvolební poměry na okrese, jednak „utíká“ k celostátní situaci a poměrně výstižně rekapituluje stav v politických stranách po volbách, byť tak činí na základě literatury (K. Kaplan). Vytrácí se však rozbor okresních výsledků – jsou obsaženy v tabulce s údaji o výsledcích ve městě Mladá Boleslav, na okrese a ve volebním kraji, chybí však procentuální vyjádření a jejich komparace. Zdá se, že vedle komunistů byli především ve městě silní národní socialisté, což připomíná poměry ve dvou dalších historicky a kulturně proslulých městech, v blízkém Jičíně a o něco vzdálenějším východočeském Náchodě.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na rok 1947. Autorka hodnotí tuto fázi předúnorového období jako nástup komunistů, předložená fakta však potvrzují vcelku bezproblémovou existenci Národní fronty při správě okresu. Spíše se zdá, že předseda ONV komunista Jaroslav Pluhař, kterému je věnována malá subkapitola v poslední páté kapitole, ovládal mistrně politiku včetně její kabinetní a klientelistické podoby, což uměl uplatnit i vůči zástupcům ostatních stran v ONV. Mladoboleslavský ONV tak vládl okresu poměrně pevnou rukou po celé předúnorové období a stále pod Pluhařovým vedením. Přičítat vše automaticky komunistům a na základě toho odhadovat, co se dělo v hlavách vedení KSČ se však vymyká z objektivně prováděné historické analýzy (s. 39 – 40). Poněkud neorganicky jsou do kapitoly včleněny

dva texty. První se zabývá – dosti nepřesně – uvalováním národních správ a konfiskací německého majetku (část 4.1.), což mělo oporu v dekretech prezidenta republiky; zda byl dekret o národních správách místními představiteli překračován se však nedozvíme. Druhý text popisuje činnost mimořádného lidového soudu (část 4.2.). Autorka se tak vrací zpět do předchozích let. Zejména v případě soudní problematiky dochází k odtržení od relevantních informací o činnosti mnoha trestních komisí, které na okrese fungovaly již od roku 1945. Poslední kapitola je zaměřena na události února 1948. Obdobně jako ve většině venkovských okresů se na Mladoboleslavsku v únorových dnech nic dramatického nedělo, alespoň autorka to nedokládá žádnými konkrétními údaji. Zajímavé je tvrzení, že i vytvářeným akčním výborů NF vládl zřejmě nadále ONV a konkrétně J. Pluhař. O činnosti OAV NF není zmínky, připomenuta je však vazba mladoboleslavských komunistů na KAV NF. Připomínka: obě uvedené kapitoly měly začínat na samostatné straně.

Závěr práce shrnuje základní poznatky včetně specifík okresního vývoje – bombardování provedené sovětskými letadly, snahám o vznik kraje, skutečnosti, že přes četné organizační a personální proměny vládla na okrese v celém období přibližně stejná skupina lidí vedená komunistou Pluhařem, který uchránil i problémově chápané osoby (J. Kupec), odůvodňuje některé větší citáty v textu práce a navrhuje zaměřit budoucí výzkum na politické strany a jejich představitele.

V různých kapitolách DP je kladen značný důraz na postižení četných organizačních a i personálních proměn na úrovni ONV a zejména jeho různých komisí. Zdá se, že představitelé mladoboleslavského ONV se v neustálých změnách velmi vyžívali. Autorka pečlivě popisuje všechny změny v komisích i osobách a dává tak nahlédnout do zákulisí práce ONV. Bylo by však potřebné s těmito údaji více pracovat a vyhodnocovat je. K určité přednosti patří zmínky o volbách okresních volitelů, nových ONV a delegátů, kteří na zemských sjezdech volili ZNV a PNS na podzim 1945. Takové údaje většina prací na toto téma nemá.

Práce dále obsahuje seznam zkratk, seznam pramenů a literatury a seznam příloh, které jsou připojeny v hojném počtu na konec diplomové práce.

V práci R. Kornelákové se vyskytují minimálně věcné nedostatky, snad jen: údaj o vzniku nové vlády kladený k 22. únoru 1948 (s. 77) je zjevně nesprávný; voliči si vybírali ve volbách mezi stranami buď v českých zemích (nejen v Čechách), nebo na Slovensku (s. 47), V. Široký a J. Ďuriš byli v této době příslušníky KSS, ne KSČ (s. 49). Za nedostatek považuji ne příliš časté odkazy na původ informací uvedených v poznámkách a už zcela absentující údaj o místě uložení. Je patrné, že všechny údaje archivního původu citované v poznámkách jsou z fondu ONV mladá Boleslav, uložené v SOkA v Mladé Boleslavi, ale i tak by to mělo být vždy uvedeno, jak to historická odborná literatura vyžaduje. Jazyková a stylistická podoba práce je na solidní úrovni, objevuje se minimum překlepů, chyb a stylistických nedopatření; závažnou je jen opakovaně špatná koncovka příčestí u podmětu osoby, který je ženského rodu (s. 39, 58 a 68). Rovněž několikrát psaní velkého písmena u označení *okresní národní výbor* nebo *místní národní výbor* v případě, že není uvedeno sídlo orgánu, je nesprávné (v úvodu).

Předložená diplomová práce zobrazuje řadu relevantních historických faktů o sledovaném tématu, především o době a práci okresního orgánu státní správy v Mladé Boleslavi ve třech poválečných letech. Přes některé připomínky, které k práci mám, mohu konstatovat, že Bc. Radka Korneláková zvládla nároky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním oboru *Historie*, a proto doporučuji předloženou práci k obhajobě. Hodnotím ji stupněm .....

V Praze 1. června 2015

doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.